

ÖZET: Milli Savunma Bakanlığı emrinde Devlet memuru olarak görev yaparken adi malul olarak emekliye sevk edilen kişinin Devlet memuriyetine atanıp atanamayacağı hk. (07/04/2017-2088)

Milli Savunma Bakanlığı emrinde devlet memuru olarak görev yaparken 2015 yılında adi malul olarak emekliye sevk edildiğinizi belirttiğiniz ve kamu görevlisi olarak çalışıp çalışamayacağınız hakkında görüş talep ettiğiniz ilgi dilekçeniz ve ekleri incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında "*Cumhurbaşkanı tarafından atananlar, Başbakan tarafından atananlar, Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararnameyle atanan veya görevlendirilenler, Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler ile yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeliklerine ve Sağlık Bakanlığının tabip ve uzman tabip kadrolarına yapılacak atamalar hariç olmak üzere, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar, genel bütçeye dahil dairelerin, katma bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, kefalet sandıklarının, sosyal güvenlik kurumlarının ve bütçeden yardım alan kuruluşların kadrolarına açıktan atanamazlar. Diğer kanunların bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz. Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin; genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmaz ve görev yapamazlar.*" hükmüne yer verilerek, Sosyal Güvenlik Kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanların mezkur fıkra da belirtilen kurum ve kuruluşlara ait herhangi bir kadro, pozisyon ve görevde çalıştırılmalarına ilişkin bazı yasaklar ve kısıtlamalar getirilmiştir. Ancak malullük aylığı alanların bu madde kapsamındaki yasak veya kısıtlamalara tabi olmadıkları değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 93 üncü maddesinde "*T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli olanlardan (5434 sayılı Kanununun 104 üncü maddesine göre emeklilikle ilgili görevlere yeniden atanamayacaklar hariç) sınıfında yazılı nitelikleri taşımakta bulunanlar kanununun 92 nci maddesi hükümlerine göre kurumlarda boş kadro bulunmak şartıyla yeniden memurluğa alınabilirler.*" hükmü, 92 nci maddesinde "*İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.*"

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir." hükmü yer almaktadır. Bu madde kapsamında bir kadroya atama; ilgilinin, mezkur Kanununun 48 inci maddesinde ki genel şartlar, belirlenmesi durumunda özel şartlar ve girilecek sınıfın niteliklerini taşıması kaydı ile atanma talebinde bulunulan kamu kurum veya kuruluşunun takdirinde yer alan bir husustur.

Öte yandan, 657 sayılı Kanununun "*Hastalık ve refakat izni*" başlıklı 105 inci maddesinde "*Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir.*"

Memurun, hastalığı sebebiyle yataklı tedavi kurumunda yatarak gördüğü tedavi süreleri, hastalık iznine ait sürenin hesabında dikkate alınır.

Bu maddede yazılı azamî süreler kadar izin verilen memurun, bu iznin sonunda işe başlayabilmesi için, iyileştiğine dair raporu (yurt dışındaki memurlar için mahallî usûle göre verilecek raporu) ibraz etmesi zorunludur. İzin süresinin sonunda, hastalığının devam ettiği resmî sağlık kurulu raporu ile tespit edilen memurun izni, birinci fıkrada belirtilen süreler kadar uzatılır, bu sürenin sonunda da iyileşemeyen memur hakkında emeklilik hükümleri uygulanır.

Bunlardan gerekli sağlık şartlarını yeniden kazandıkları resmî sağlık kurullarınca tespit edilen ve emeklilik hakkını elde etmemiş olanlar, yeniden memuriyete dönmek istemeleri hâlinde, niteliklerine uygun kadrolara öncelikle atanırlar." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu geçici 4 üncü maddesinde "Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. Bu fıkra kapsamına girenlerden 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamında bulunanların emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının hesabında, işgal ettikleri kadrolar için ilgili mevzuatında belirlenen unsurlar esas alınır." hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 98 inci maddesinde "Emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylığı alanların; kurumlarda emeklilik hakkı tanınan vazifelere tayin edilebilmeleri için tayin edilecekleri vazifelere ait yaş hadlerini doldurmamış olmaları ve malullerin, malullüklerinin bu vazifeleri yapmağa mani olmadığına sağlık kurulunca tasdik edilecek raporla belirtilmesi şarttır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

-Emekliye sevk işlemlerinizin 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesine göre yapılmış olması durumunda, emeklilik hakkını elde etmemiş olmanız, gerekli sağlık şartlarını yeniden kazandığınızın resmi sağlık kurullarınca tespit edilmesi, memuriyete dönmek istemeniz, memuriyete atanmada aranana şartları kaybetmemeniz ve özel kanunlarda mani bir halin olmaması halinde, malullük aylığı alsanız dahi en son çalıştığınız idare tarafından niteliğinize uygun kadroya öncelikle atanmanızın yapılması gerektiği,

-Emekliye sevk işlemlerinizin 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesi dışında yapılmış olması durumunda; tayin edileceğiniz vazifeye ait yaş haddini doldurmamış olmanız, malullüğünüzün, atanacağınız vazifeyi yapmağa mani olmadığına sağlık kurulunca tasdik edilecek raporla belirtilmesi ve memuriyete atanma için aranan diğer şartları taşımanız halinde, sınav şartı aranmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarının kadrolarına, 657 sayılı Kanunun 92 nci ve 93 üncü maddeleri ve ilgili mevzuat çerçevesinde atanmanızın yapılması ilgili kurumların takdirinde olup, konuya ilişkin olarak Başkanlığımızca yapılabilecek bir işlem bulunmadığı,

mütalaa edilmektedir.